

Gitte Lillelund Bech, ny forsvarsminister:

Kvinder, økonomi, veteraner og "møgsager" har min fulde fokus ...

Af *Claus Arboe-Rasmussen*

Det er svært at få hænderne ned efter en samtale med vor nye forsvarsminister, nr. 39 siden 1905, Gitte Lillelund Bech. Et smittende humør, med en økonomisk ballast i værktøjskassen, kontant og flittig, og med en solid Folk & Forsvars baggrund som tidligere medlem af bestyrelsen. Faktisk har både hendes forgænger Søren Gade og nu også Gitte Lillelund Bech haft en fortid i Folk & Forsvar, før de blev udpeget til forsvarsministre. Åbenbart et godt sted for karriereplanlægning!

Humøret og ballasten gør arbejdet lidt lettere, og det oplevede Gitte for nylig, da hun besøgte USA for at drøfte Afghanistan og NATO. Her mødte hun general David Petraeus, chef for Central Command og general James N. Mattis, leder af US Joint Force Command i Norfolk, Virginia. Begge generaler roste det danske forsvars internationale engagementer og dets evne til så radikalt at ændre sig uden at gå på kompromis. Der blev også tid til at hilse på den amerikanske forsvarsminister Robert Gates.

I ministerens tætpakkede kalender, som hun styrer selv, var der blevet tid til Folk & Forsvar, inden Gitte skulle til NATO på et uofficielt besøg for at hilse på de danske medarbejdere og deltage i en konference i Bruxelles arrangeret af German Marshall Fund, hvor man skulle drøfte aktuelle sikkerheds- og forsvarspolitiske spørgsmål. På konferencen var hun hovedtaler og skulle fokusere på forholdet til skrøbelige stater og samtænkningen af det militær-civile arbejde, som vi herhjemme kender under begrebet CIMIC, og som Danmark i øvrigt er rigtig god til.

Gitte Lillelund Bech, 41 år, er uddannet cand. merc. mat. og har yderligere økonomisk erfaring fra Nykredit, Danske Bank og Cowi, inden hun startede i Folketinget i 1999.

Kasernelukninger og udkants-Danmark

- Jeg skal ikke sidde med fingrene helt nede i det, man rydder op i, men det er klart, at der bliver talt om det, når jeg mødes med departementet og forsvarschefen. Derfor har jeg gjort meget ud af at understrege, at Forsvaret ikke må glemme både den politiske og folkelige opbakning, så mål og midler hænger bedre sammen. Jeg har bedt forsvarschefen om at komme med nogle flere "klodser" end dem, han mener der er behov for, så vi har bedre valgmuligheder.

Jeg bliver tit spurgt om kasernelukninger og "udkants-Danmark", og det kan godt være, at det ender med at blive nogle politiske hensyn, vi må tage. Men vi må ikke glemme den folkelige opbakning, når vi gør det. Nogle steder i Forsvaret vil man gerne styre økonomien selv, men det er jo os politikere, der bestemmer, hvordan den hænger sammen. Nogle i Forsvarets ledelse mener, at der skal være udlicitering for enhver pris, uanset om man kan tjene på det eller ej. Det er dog ikke politikken. Jeg lægger op til forligskredsen og træffer beslutningen sammen med folketingspartierne.

I de senere år har mange af forswarets "møgsager" haft udspring i økonomirod. Det er det forhåbentlig slut med nu, håber hun.

Økonomisk snusfornuft i nationens finansielle krisetid har også været lagt til grund, da regeringen og Dansk Folkeparti valgte at udskyde købet af 30 nye kampfly to år. Det betyder, at F-16-flyene skal holde

frem til 2022. Nye analyser har vist, at flyene sagtens kan holde længere end til 2018, og at de eventuelle børnesygdomme omkring den nuværende favorit Joint Fight Striker vil være overstået.

- Der er ingen penge til velfærds-Danmark i den udskydelse her og nu. Den hidtidige indkøbsplan havde først indregnet de første indbetalinger i 2016. Forsvaret har fortalt mig, at F-16 kan holde mindst to og måske fire år længere end beregnet, efter vi har skåret den operationelle styrke ned fra 48 til 30. Derfor ville det være dumt af mig at holde fast på den oprindelige dato 2016.

I øvrigt har fire F-16 fly netop været udstationeret til Island under programmet Air Policing, hvor de har gjort et fantastisk arbejde og har gennemfotograferet vulkanudbruddet, faktisk inden det kom i udbrud,

så man kan se ilden under isbræen. Denne viden fik stor betydning for hele evakueringsprogrammet af civile, siger Gitte Lillelund Bech.

Det nye forsvarsforlig har betydet en gevaldig transformationsproces, hvor alle enheder og forsvarschefen er blevet bedt om at vende, hver sten for forbedringer og effektiviseringer. Det er helt i tråd med den værdikampdebat, der bølger i samfundet i øjeblikket, og hvor fokus på grund af den økonomiske krise er tippet til fordel for offentlige investeringer.

Gøre det samme – for færre penge

- Hvor kan vi gøre det samme for færre penge? Det er det nye mantra i Forsvaret. I HOK kigger man på ammunitionsforbruget, og det er en myte, at størstedelen af ammunitionen bruges i Afghanistan. Nu viser det sig, at to tredjedele skydes af herhjemme i uddannelsesforløb. Hvordan hænger det sammen med vor træning op til missionsudsendelserne? Kunne man ændre på træningsmønstret, så vi får det samme ud af det, men bruger færre kugler? Det bedste er, at vi bruger det meste ude. Der skal ikke herske tvivl om, at der aldrig må mangle ammunition i missionerne, siger Gitte Lillelund Bech.

Derimod må vi vente på at høre nyt om bl.a. helikopterkøb, for her venter vi på eksperternes vurdering.

Det samme gælder forholdene for Beredskabsforliget, der løber ud i år. Her har ministeren sat den økonomiske pegefingering på eksempelvis de særlige niveau 3-opgaver, hvor politiet f.eks. beder Beredskabet om hjælp til afspærring ved eftersøgninger etc. Det vil Forsvaret meget gerne, men hvorfor skal politiet ikke betale Forsvaret for det? Vurderingen skal ende ud i, om Beredskabsstyrelsen nu også løser de rigtige opgaver, ellers bør andre løse dem, og ikke blot overlade det til Beredskabet, fordi det nu er gratis.

Afghanistanmissionen får megen ros af Gitte, men også UNIFIL-missionen i Libanon har højt fokus. Her har FN forespurgt Danmark om mere personel, men buen er spændt til det yderste. Desværre.

I Kosovo har man skåret ind til benet. Der er nu 180 udstationerede soldater.

- Jeg har aftalt med vor samarbejdspartner Frankrig, at når vi går over til fase 2, hvor kosovoalbanerne selv kan tage vare på sikkerheden, så lukker Danmark sit engagement i Kosovo helt ned. Her venter vi på en NATO-beslutning, der ventes klar i april.

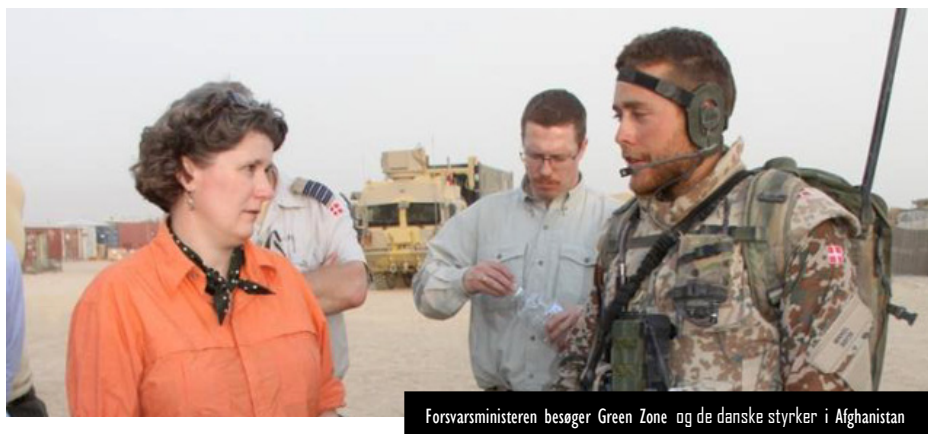
Vort søværns ageren i Adenbugten roses også meget. Amerikanerne roser os for vor professionalisme. De danske soldater kan noget på jorden, som ikke engang amerikanerne kan, især på det civil-militære samtækningsområde. Forsvarsminister Robert Gates fremhæver Danmark som et mønstereksempel på et NATO-land, der har omstillet sig til et deployerbart forsvar, og nævnte eksempelvis beslutningen om at skrotte ubådene som kapacitet. Danmark er gået væk fra tankegangen om udelukkende at beskytte landets grænser, for i stedet for at kæmpe for værdierne, og gøre det uden for NATO-regi. Jeg husker altid at nævne den store internationale ros til Danmark, når jeg er ude og besøge vore soldater. Bare vi kunne få flere andre NATO-lande til at følge de danske eksempler, siger ministeren.

Flere afghanske soldater til Helmand

Her i april ventes det første større kontingent af soldater fra den afghanske hær ANA, at ankomme til samarbejdet med de danske styrker i Helmand. Der ventes en afghansk bataljon på 300-400 mand. Danskerne har allerede et godt indtryk af deres effektivitet fra det løbende samarbejde.

- Her i 2010 skal vi i Afghanistan gå fodpatruljer sammen med dem og træne dem, så de hurtigere kan overtage de danske opgaver, så vi kan trække os ud. I Afrika er vi også i gang med kapacitetsopbygning. Afrikanerne er ikke voldsomt interesseret i for mange europæiske soldater. De vil hellere løse det selv,

men det kræver træning og logistik. Sammen med de andre nordiske lande er vi gået sammen om East-brigprojektet i Østafrika. Rwanda har bedt os om, at analysere, hvad der skal til for at professionalisere deres egen hær gennem fokus på kommandostruktur og personel. Og så har vi ikke rigtig kapacitet til mere internationalt, siger ministeren.

Forsvarsministeren besøger Green Zone og de danske styrker i Afghanistan

Jeg forsøger at provokere ministeren lidt med et spørgsmål om synligheden af de danske soldater nationalt, hvor de mange kasernelukninger og sammenlægninger har fjernet uniformerne fra gadebilledet. Den bider ministeren dog ikke på!

- Tidligere havde vi ikke hjemkomstparader og flagdag. Det har betydet en enorm synliggørelse af vore soldaters indsats, og den værdsættes af befolkningen. Vore soldater fortæller mig, at når de eksempelvis står på Strøget i København i uniform, kommer folk hen og trykker dem i hænderne og siger tak for den store indsats. Det er lige præcist det mål Forsvaret søger, og der er kæmpe stor folkelig opbakning og respekt. Det skal vi holde fast i med den nye flagdag den 5. september og med Monumentet i Kastellet, der signalerer de alvorlige ting, som Forsvaret også er engageret i, siger Gitte Lillelund Bech.

Det er snart længe siden, at Forsvarsakademiet sidst lavede analyser af forsvarsviljen, men den danske befolknings opbakning til Afghanistan-missionen med 68 % siger tydeligt, at der er stor opbakning.

– Mine europæiske kolleger er dybt overrasket over, at 2/3 af en nations befolkning bakker op om landets krig i Afghanistan, selv med et så højt tal af døde og sårede. Det er fordi, vore soldater er de bedste ambassadører. De kommer alle hjem og fortæller om den forskel, de har gjort, og har set den udvikling, det har haft på lokalsamfundet fra udsendelse til afslutning. De afghanske kvinder kommer hen og taler med os og er glade, og de afghanske mænd vil nu hellere tale med os end med Taliban, siger ministeren.

Det robuste samfund

Forsvarsministeren understreger, at selvom vi har fået terroren ind på livet, så er det danske samfund blevet mere robust til at modstå den. Hun fremhæver f.eks. Hjemmeværnets store insat. De værnepligtige, der ikke tegner reaktionsstyrkekontrakt, overgår til den store 12.000 mands reserve i totalforsvarstyrken. Den fire måneders kontrakt har positivt bidraget både til udsendelser og til samfundets robusthed, fastslår ministeren.

- Det er helt unikt at have kombinationen af kort værnepligt, hjemmeværn og en professionel hær. Jeg støtter absolut fortsat den danske værnepligtsmodel, selvom de nordiske lande rokker lidt på deres egen værnepligt. Jeg holder benhårdt fast. Efter at vi har fået lavet værnepligtstiden om, er jeg blevet meget optaget af, hvordan vi får flere kvinder i Forsvaret. Problemet med den nuværende "værneret" er, at de piger, der melder sig, får at vide, at de først skal komme igen om halvandet år, for der er ikke plads før. Måske skal vi kigge på det? I forsvarsforligskredsen har vi derfor sagt ja til en værnepligtsundersøgelse.

Når jeg på missionerne har talt med de kvindelige soldater, siger de: Gitte, sørg for en ordentlig markedsføring og ram målgruppemæssigt de, der ikke kan se Forsvarets muligheder. Min gode ministerkollega Lykke Friis siger, at piger og drenge fødes lige vakse, så derfor skal vi rekruttere fra alle 100 %!

Vi har også en god værnsoptdeling med opgaver til alle tre værn. Vi må heller ikke glemme den flotte suverænitetstilholdelse på Grønland, som Siriuspatruljen står for, for ellers kan den slumrende konflikt om suverænitetstudvidelse let blusse op. Diskussionen om Hans Ø med canadierne er dog nu sat på standby. Canadierne stiller nu en flaske whisky, når de kommer forbi øen, og danskerne en flaske akvavit, siger ministeren!

Ministeren er i øvrigt glad for Forsvarets åbne kommunikation og dialog og holder fast i den, selv om det også betyder, at der dukker "møgsager" op. Hun ser gerne, at de bedste historier fra Forsvaret kommer fra soldaterne selv, for de er de bedste ambassadører, og de må hjertens gerne skrive bøger, blot de ikke fortæller fortrolige ting, siger ministeren med en let skjult henvisning til "jægerbogen".

Hvorfor skal kun negative historier omtales?

- Medierne har desværre stadig den opfattelse, at der skal være en konflikt i historien, for at den kan bringes. Jeg sad for nylig med formanden for Soldaterlegatet, der fortalte mig, at de forgæves havde forsøgt at fortælle journalisterne, hvad der bliver gjort for de fysisk og psykisk sårede soldater. Jeg siger ofte med et grin her i huset, at hvorfor skal ministeren i morgen-tv og fortælle om Afghanistan. Det gøres langt bedre af vore folk på stedet!

Jeg følger op med spørgsmålet om den danske veteranpolitik, idet der for udenforstående stadig ser ud til at være knaster mellem Forsvaret og det offentlige i behandling af vore sårede.

- Der er helt klart noget, der skal gøres bedre. Det offentlige har ikke været vant til at få sårede soldater hjem. Kommunerne har heller ikke været gearet til at hjælpe unge soldater, der har mistet arme og ben. Det har traditionelt først været noget, man har set hos ældre mennesker eller efter trafikulykker. Det samme gælder soldater med psykiske men. Kommunerne har været vant til, at psykisk syge er udsprunget af stofmisbrug, skilsmisser eller depressioner, og ikke af krigstraumer. Vi vil derfor foreslå kommunernes socialrådgivere, at Forsvarets psykologer kan komme bredt ud og fortælle om, hvad socialrådgiverne skal være opmærksomme på, og at de får telefonnumrene til Forsvarets psykologer, siger ministeren.

Danmarks nye kvindelige forsvarsminister er "rask i spyttet", da jeg spørger hende om, hvad Folk & Forsvar og andre forsvarspositive organisationer kan gøre for Forsvaret og samfundet.

- Bliv ved med at fortælle den positive historie lokalt ude i samfundet. For det er det, I er så supergode til. Vær med til at tage brodden af "møgsagerne" ved at komme bedre kommunikationsmæssigt rundt om dem, og udnyt Folk & Forsvars mange medlemmers lokale engagement, slutter forsvarsminister Gitte Lillelund Bech.

Danmarks største "flyver-es" mindes på 65 års dagen

af Claus Arboe-Rasmussen

Anden Verdenskrigs største danske flyverhelt, Wingcommander Kaj Birksted, 1915-1996, vil blive mindet med en buste i Churchillparken ved Frihedsmuseet i København ved en privat mindehøjtidelighed den 5. maj 2010 på 65 årsdagen for Danmarks befrielse.

Kaj Birksted var ung flyverløjtnant ved Marinens Flyvevæsen den 9. april 1940. Få dage efter besættelsen stak han af til Sverige sammen med en anden pilot. Han kom videre til Norge for derfra ad omveje at komme til Canada til flyveskolen "Little Norway" ved Toronto, hvor han blev instruktør.

I slutningen af juli 1941 ankom han til Royal Air Force Station Catterick i Yorkshire, hvor han som flightcommander (leder af en gruppe på 8-10 fly med tilhørende piloter og teknikere) medvirker ved oprettelsen af en ren norsk eskadrille 331. Senere blev Kaj Birksted chef for eskadrille 331. Da der senere oprettedes endnu en norsk eskadrille 332, blev Birksted udnævnt til Wing Commander for disse to eskadriller.

Nedskød ti tyske fly

Under sine mange luftkampe skød Kaj Birksted 10 tyske fly ned og er noteret for 10 øvrige mulige nedskydninger. Han blev datidens "flyver-es", en hædersbetegnelse der angav, at jagerpiloten havde nedskudt mindst fem fjendtlige fly. En beskrivelse man i øvrigt kan læse i Folk & Forsvars bog "De befriede os" fra 2005. Nordmændene og Kaj Birksteds største bedrifter dateres til 12. marts 1943, da Eskadrille 331 under et tysk angreb på London afskar tolv tyske fly, skød seks ned og beskadigede yderligere fire.

Daværende engelske premierminister Winston Churchill udtalte ved den lejlighed bl.a. "Never in the field of human conflict was so much owed by so many to so few".

Kaj Birksted blev for sine mange sejre dekoreret med OBE, Officer of The most excellent Order of the British Empire i 1944, DSO, Distinguished Service Order i 1943, DFC, Distin-

Kaj Birksteds spitfire med hans forbogstaver KB

guised Flying Cross i 1942, Krigskorset med to sverd, Norge i 1944 og Ridderkorset af Dannebrogordenen i 1949. Kaj Birksteds renommé som pilot og leder resulterede i, at Air Chief Marshall Sir T. Leigh Mallory optog ham – som den eneste udlænding - i sin stab, hvor han fik ansvaret for Royal Air Force's jagerstøtte under invasionen af Frankrig.

Ved hjemkomsten til Danmark efter krigen blev han naturligt involveret i opbygningen af det fremtidige danske luftforsvar. Han blev forsvarsministerens personlige rådgiver og leder af "Det luftmilitære udvalg", hvori også indgik højerestående hær- og flådeofficerer.

I 1950 blev Flyvevåbnet etableret som selvstændigt værn. Kaj Birksted var da 35 år gammel oberstløjtnant, men han blev forbigået til chefposten for Flyvevåbnet til fordel for general C.C. Førsløv. I det hele taget måtte Birksted i datiden døje med en del misundelse eller møbning på grund af sin unge alder og reserveofficersrangen. Han blev derfor blot tildelt titel af oberst til trods for, at han bedre end nogen anden dansk officer kendte til og havde erfaring i datidens luftkrigsførelse og til trods for, at han som chef for Flyvertaktisk Kommando tjenestegjorde på en generals position.

Danske piloter samler ind til buste

I 2005 var det 50-året for Fotoflight, senere Eskadrille 729's oprettelse. Her blev det besluttet, at overskuddet fra bogen "Hawkeyes" skulle bruges til en buste af Birksted i Churchillparken i København. En "Kaj Birksted Komite" blev nedsat med tidligere og nuværende medlemmer af eskadrillen og ønsket om, at en buste af Birksted skulle stå tæt ved en anden dansker, Anders Lassen, der posthumt fik tildelt Victoriakorset for sin indsats som britisk kommandosoldat under 2.verdenskrig. Det officielle danske Flyvevåben har siden hædret Birksted med dels et maleri i Forsvarskommandoen, dels en buste den 2. marts 2009 placeret på Danmarks Flymuseum i Stauning Lufthavn. Den private hædring af Kaj Birksted starter med mindehøjtidelighed i den engelske kirke, St. Alban og efterfølgende ceremoni i Churchillparken bag Frihedsmuseet den 5. maj.

Tillykke til Hendes Majestæt Dronningen

Dronningens 70-års fødselsdag fredag 16. april blev en dansk festdag – bl.a. med en flot faneparade iværksat af danske soldater- og marineforeninger, der stillede med mere end 200 faner i paraden på Kongens Nytorv.

Foto: *Olav Vibild*

Aktiviteter i Folk & Forsvar

Sikkerhedspolitisk konference på Christiansborg fredag 7. maj 2010

Foreløbigt program:

09.30-10.00	Ankomst og registrering
10.00	Velkomst Direktør <i>Frank E. Andersen</i> , formand for Folk & Forsvar
	Sikkerhedspolitisk tema om " Samtænkning = smart tænkning " Indlæg ved forsvarsminister Gitte Lillelund Bech (V)
10.40	Kaffepause
11.00-11.30	Kapacitetsopbygning inden for retssektoeren i skrøbelige stater. Indlæg ved justitsminister Lars Barfoed (C)
11.30-12.00	Debatindlæg: Forsvaret skal lære at vinde <i>Forsvaret skal lære af sine erfaringer med samtænkning mellem militær sikkerhed og sideløbende opbygning af det civile samfund.</i> Militæranalytiker Esben Salling Larsen , DIMS
12.00	Paneldebat over dagens tema ordstyrer: <i>Jan Brun Andersen</i> <i>Inviterede politikere:</i> John Dyrby Paulsen (S) Pernille Frahm (SF) Helge Adam Møller (KF) Peter Juel Jensen (V) Jørgen Poulsen (RV)
12.45	Folk & Forsvar – aktuel orientering – ved <i>formanden</i> Afslutning på formiddagens emner

Pressemeddelelse:

SAMTÆNKNING = SMART TÆNKNING

Danmarks evne til at foretage stabilisering, genopbygning og kapacitetsopbygning i konfliktområder er blevet styrket med regeringens finansieringspulje Global Ramme, der årligt har 150 mio. kr. til rådighed. Samtænkning er også et af Folk & Forsvars fokusområder både nationalt og internationalt, og derfor har vi inviteret forsvarsminister Gitte Lillelund Bech (V), til at indlede vor sikkerhedspolitiske konference "Samtænkning = smart tænkning" på Christiansborg fredag 7. maj kl. 10 i Fællessalen.

Konferencen tager udgangspunkt i Forsvaret og Samfundets behov for samtænkning på alle niveauer. Militæranalytiker Esben Salling Larsen, DIMS, vil i sit debatindlæg "Forsvaret skal lære at vinde", berøre Forsvarets behov for at lære af sine erfaringer med samtænkning mellem militær sikkerhed og sideløbende opbygning af det civile samfund. Den sikkerhedspolitiske konference slutes af med en paneldebat med forsvarspolitikere fra partierne på Christiansborg.

Regionale aktiviteter

04-05-2010

Folk & Forsvar i Sydsjælland arrangerer **mindehøjtidelighed** med kransenedlægning på Svinø - gudstjeneste kl. 19.30 i Svinø kirke.

07-05-2010

Folk & Forsvar arrangerer **SIKKERHEDSPOLITISK KONFERENCE** og **REPRÆSENTANTSKABSMØDE** i Fællessalen på Christiansborg.

17-05-2010

Folk & Forsvar i Sønderjylland arrangerer **foredrag** kl. 19.00 på Sønderborg Kaserne. Medlem af Folketinget *Helge Adam Møller* (KF) vil orientere om udmøntningen af forsvarsforliget og om den aktuelle situation i Afghanistan.

06-06-2010

Folk & Forsvar i Sønderjylland opstiller og bemander en **udstillingsstand** i udstillingsområdet på Flyvestation Skrydstrup i forbindelse med afviklingen af **Air Show 2010**.

Standen vil være bemanded i tidsrummet kl. 09.00 - 16.00.

08-06-2010

Bestyrelsesmøde (konstituerende) kl. 14.00 i Beredskabscenteret i Greve.

Repræsentantskabsmøde

Folk & Forsvar afvikler sit repræsentantskabsmøde 2010

fredag 7. maj kl. 14.15 i Fællessalen på Christiansborg

med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning
3. Fremlæggelse af revideret regnskab for 2009 til godkendelse
4. Indkomne forslag
5. Bestyrelsen fremlægger til godkendelse
  - handleplan
  - fastsættelse af kontingent for 2011
6. Valg af bestyrelse
7. Valg af 2 suppleanter
8. Valg af revisor
9. Fastsættelse af repræsentantskabsmødet 2011
10. Eventuelt

udsender ved hvert månedsskifte et elektronisk **nyhedsbrev** med orientering, informationer, referater, synspunkter m.v.

Nyhedsbrevet sendes eksternt til forsvarspolitiske ordførere, udvalgsmedlemmer, relevante ministerier, Forsvaret, kontaktgrupper og pressen m.fl., og internt til vore medlemsorganisationer, individuelle medlemmer, abonnenter m.fl.

Indsendte indlæg, som vi vælger at bringe i nyhedsbrevet, er i sit indhold *ikke* nødvendigvis dækkende for Folk & Forsvars officielle holdninger og synspunkter.

Redaktion: Folk & Forsvars sekretariat.

Redaktionen afsluttet 30.04.2010